

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Manvale Parochorvm, Sive Institvtones & Praxes Tum
Vitæ, tum Officii Pastoralis**

Musart, Charles

Monachii, 1654

XXV. De morientibus Excommunicatis, Vsurariis, Concubinariis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41616

De morientibus excommunicatis, Vsurariis, Concubinariis.

PER Tridentinum in probabili periculo mortis siue articulo, absoluere potes quemcunq; ab omnibus causis; quamuis alioquin Episcopo, vel Papæ reseruatis sine onere, vt postea se sistant Superiori pro Sacramentali absolutione: ideoq; absoluere etiam potes ab omni excommunicatione, vt validè, & licitè absoluere possis à peccatis: curandum tamen, vt si pars sit læsa, d'amna priùs compenset, & re ipsa satisfaciat, quo optimo modo fieri possit; si non potest, absolue; ad impossibile enim nemo tenetur: valent ista maximè, si excommunicatio sit publica. admoneatur tamen semper excommunicatus, vt quam primum conualuerit, & commodè poterit, fistat se per se, vel alium ei, à quo alioquin erat extra mortis articulum
absol-

144 *Institutionum Pastoralium*
absoluendus, quod nisi fecerit, scia
se reincasurum in eandem excommu
nicationem. In criminibus prætere
horrendis, ut falsarii, incendiarii, &
similibus casibus Bullæ Cœnæ, percul
soribus Clericorum, exigatur iuramen
tum, quòd eadem postea non comit
tet, siue quòd in posterum parebit Ec
clesiæ; in casibus Bullæ præterea iure
de satisfaciendo parti læsæ.

De usurariis par ferè est ratio,
præsertim publicis; priusquam absol
uas, restituant: si non possunt, dent
competentem cautionem fideiussio
riam, aut pignoratitiam coram No
tario; ut ea Episcopo, vel cuius inter
erit, consignari possit: quòd si neq;
hoc possit præstare, promittant se
per se, si possint, aut hæredes, quan
tum poterunt, facturos.

Iam verò si Concubinarius audi
endus sit, dimittat priùs concubi
nam: si autem absque scandalo iam
non possit, aut rationabilis causa ex
cuset,

euset, promittat saltem proximâ occasione id se facturum, idque curet significari iis, qui crimen nôrunt, ne scandalizentur : deinceps verò neq; illa sola cum illo sit, neque familiariter conuerterur, & vtriusq; animus ita sit constitutus, ut consentire in aliquod peccatum nolint ; atque, ut non consentiant, velint precibus, aliisque remediis se contra tentationes tueri. Si verò concubina, aut mulier peccatrix incidat in morbum, tuto loco separetur, caueaturque, ut nemo suspectus accedat.

NUM: XXVI.

De iis, qui amplius loqui non possunt, adhuc tamen retinent usum rationis.

Quando moribundus iam linguæ usum perdidit, videtur tamen adhuc compos mentis, & audire, vel aduertere, quæ dicuntur ; imprimis per te, vel alium potius, cuius voci

Gassue-